

ปฏิรูปการศึกษา ปฏิรูปอะไร ? โดย ดร. วิชัย พยัคฆโส

☛ นำเสนอเมื่อ 7 ก.พ. 2560

ปฏิรูปการศึกษา ปฏิรูปอะไร ?

ดร. วิชัย พยัคฆโส

payackso@gmail.com

ร่างรัฐธรรมนูญฉบับมีชัย ได้กำหนดไว้ให้รัฐบาลต้องจัดการศึกษาให้แก่ประชาชนอย่างน้อย 12 ปี น่าจะส่งผลต่อนโยบายการศึกษาแห่งชาติ แต่ดูเหมือนมีเสียงวิพากษ์กันว่าจะมีการปิดกั้นการปฏิรูปการศึกษา จึงไม่ทราบว่าเหตุนี้คืออะไร

การพัฒนาประเทศให้เป็นประเทศไทย 4.0 ตามที่รัฐบาลปักธงไว้ในอีก 20 ปี นั้น อาจเป็นไปได้เลย หากไม่เน้นให้ความสำคัญกับ “คน” ที่จะต้องหล่อหลอมสอนให้ เป็น “คน 4.0 ” เช่นเดียวกัน ต้องยอมรับว่า พรบ. ปฏิรูปการศึกษา 2542 ไม่ประสบความสำเร็จทั้งในระบบโครงสร้างและผลสัมฤทธิ์ ของคุณภาพการศึกษา จนประเทศเพื่อนบ้านเขาแข่งหน้าไปหลายประเทศแล้ว

การปฏิรูปการศึกษาคงต้องปฏิรูปกันทั้งระบบ หลายทิศทางและหลายปัจจัยแต่ต้องบูรณาการให้สามารถยกระดับคุณภาพการศึกษาเป็นเป้าหมายสุดท้าย หรือ Outcome ที่จะเกิดขึ้น ทั้งโครงสร้าง การบริหารจัดการ การพัฒนาหลักสูตร การพัฒนาครู การพัฒนาวิธีการจัดการเรียนการสอนและการประเมินผล แต่ละเรื่องล้วนแล้วแต่ต้องมีมาตรการสนับสนุนอย่างเป็นระบบที่ต้องพัฒนาต่อเนื่องทั้งสิ้น

ดูเหมือนว่าด้านโครงสร้างจะแยกกระทรวงอุดมศึกษาออกไป และต่างต่าง ที่มีอยู่ในปัจจุบันจะถูกหลอมใหม่ โดยบูรณาการให้สอดคล้องกับบริบทของแต่ละระดับ เช่น การศึกษา ขั้นพื้นฐาน อาชีวศึกษา และอุดมศึกษา แต่เมื่อแยกแล้วควรต้องบริหารให้เกิดบูรณาการ ใหม่ Outcome ไปในทิศทางเดียวกัน โดยใช้แผนการศึกษาแห่งชาติของสภาการศึกษา เป็น Master Plan ที่ชัดเจน

หากไปพิจารณาการศึกษาของประเทศที่พัฒนาแล้วจะพบว่า จำนวนครูกับสัดส่วนของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานอยู่ระหว่างครู 1 คน กับนักเรียน 12 – 20 คน เท่านั้น และต่างใช้วิธีการสอนแบบ Active learning โดยใช้เทคนิคการสอนในรูปแบบต่างๆ ตาม Learning Outcome ที่กำหนด คงมีใช้ปรับหลักสูตรโดยสอดใส่วิชาเขาไปมากมาย แต่เพียงอย่างเดียว เหมือนบ้านเราที่มีเสียงบ่นกันว่าเรียนมาก

ยึดเยียดเด็กมากเกินไป จนนายกรัฐมนตรี้ให้ลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้กันอยู่ขณะนี้

คุณภาพหรือผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาอยู่ที่วิธีคิดว่าการให้เด็กไทยแต่ละระดับเขาได้เรียนรู้ได้ความรู้อะไรบ้าง เพื่อการพัฒนาประเทศตามหลักคิดของความต้องการในศตวรรษที่ 21 เช่น

ด้านความสามารถ ต้องการทักษะเชิงนวัตกรรม ทักษะความคิดเชิงสร้างสรรค์
ความคิดเชิงวิเคราะห์เป็นสมรรถนะเชิงประจักษ์

ด้านความรู้เสริม ต้องการภาษาต่างประเทศ และไอซีที

ด้านทักษะทางสังคม ต้องการคุณธรรมจริยธรรม ความรับผิดชอบ จิตสาธารณะเพื่อสังคม และมนุษยสัมพันธ์

เป็นตัวอย่างของความต้องการในผลสัมฤทธิ์แต่ละด้าน ซึ่งด้านสมรรถนะคงต้องใช้ครูที่ใช้วิธีการเรียนการสอนแบบ Active leaning ให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าปฏิบัติได้ เช่น วิธีการสอนแบบ STEM ที่รวมศาสตร์ด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี วิศวกรรมและคณิตศาสตร์ให้สามารถสร้างสิ่งประดิษฐ์ที่เป็นนวัตกรรมได้ โดยเกิดทักษะด้านนวัตกรรม ความคิดสร้างสรรค์และความคิดเชิงวิเคราะห์ได้ในระบบการสอน

ด้านความรู้เสริม สอดแทรกในหลักสูตรและกิจกรรมเช่นเดียวกับทักษะทางสังคม ครูก็ต้องจัดกิจกรรมให้ซึมซับเข้าไปในตัวเด็ก

เชื่อว่าครูในปัจจุบันพยายามใช้ระบบและวิธีการดังกล่าวกันบ้างแล้ว ทำอย่างไรจึงจะทำให้ครูมีสมรรถนะ ได้รับการเรียนรู้ในวิธีการสอนหรือวิธีการสอนของ STEM หรือ Finland Model หรือ CDIO ของสิงคโปร์ โดยโรงเรียนต้องจัดหา Learning Space และ Work Space ให้พอเพียงแก่สถานภาพ

ท้ายสุดที่เป็นปัจจัยสำคัญ คือ สัดส่วนของครูกับนักเรียน อุปกรณ์การเรียนการสอน และรายได้ของครู
นั่นคือครูต้องเก่งและมีรายได้ที่เหมาะสมเป็นปัจจัยหนึ่งของการปฏิรูปการศึกษาให้ประสบผลสำเร็จ

ขอบคุณที่มาจาก [สยามรัฐ 7 กุมภาพันธ์ 2560](#)